

Monumentnummer*: 508084

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 april 2000
Kadaster deel/nr 82708/148

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Aalsmeer	Aalsmeer	Noord-Holland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Aalsmeer	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Aalsmeer	A			3587

Omschrijving**

Inleiding

Incomplete molen, gebouwd in 1778 op de huidige plaats als POLDERMOLEN van de Kleine Noord- of Schinkelpolder ter vervanging van een oude molen die meer noordelijk aan het toenmalige Haarlemmermeer stond. Vermoedelijk is de nieuwe molen meer binnenwaards gebouwd ter beveiliging tegen de oeverafslag door het meerwater. De molen werd in eerste instantie voorzien van een scheprad als wateropvoerwerktuig. Dit is heden ten dage nog steeds te zien aan de excentrische plaatsing van de toegangsdeur. In de eerste helft van de vorige eeuw echter werd de polder voor turfwinning uitgeveend waarna in 1858 de droogmakerij volgde. De huidige achterliggende polder is dus een droogmakerij, een vroegere veenplas waarvan de bodem naar schatting zo'n drie tot drie-en-een-halve meter lager ligt dan het maaiveld van de veenpolder in 1778. Om deze veenplas te kunnen bemalen en de diepe polder nadien te kunnen drooghouden werd de molen in 1857 van een ander wateropvoerwerktuig voorzien. Er werd gekozen voor ijzeren zuigpompen wat in de molenbouw zeer ongebruikelijk was. Slechts een enkele molen is daarmee ooit uitgerust. Gelijktijdig werd iets noordelijker een tweede, nieuwe grote vijzelmolen gebouwd. De pompmolen kan blijkbaar al spoedig daarna worden gemist waarna hij in of kort na 1866 tot korenmolen wordt verbouwd. Dit wellicht in relatie met de drooggevallen naburige Haarlemmermeer (graanverbouw) en de afschaffing van de belasting op het gemaal (meelproductie) midden vorige eeuw. Als korenmolen bleef "De Zwarte Ruiter" in gebruik tot de Eerste Wereldoorlog. In 1919 werd een wiek door blikseminslag afgeslagen en daarna werd de molen, die een woonfunctie kreeg, verscheidene malen verkocht. Voor de Tweede Wereldoorlog was de molen nog een tijd het punt van

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

samenkomst voor kunstenaars van de Amsterdamse School. Rond 1930 wordt het resterende wiekenkruis verwijderd en nog later de staart. Rond 1950 worden de koppels maalstenen verwijderd.

Omschrijving

Uit 1778 daterende achtkante, met riet gedekte incomplete molen op circa twee meter hoge veldmuren. De molen is van het type bovenkruier. Het onderste deel van de molen is wit gepleisterd en daarboven bevindt zich een rieten bedekking. De kap is eveneens voorzien van riet. Onderaan de kap onder de plek waar de wieken zich bevonden is een sierlijk uitgesneden baard geplaatst waarop 'anno 1778 Zwarte Ruiter' is te lezen. Het achtkant, de kap en het kruitwerk zijn aanwezig. Onder de molen bevinden zich nog de pompkelders.

Waardering

De molen is van algemeen belang wegens cultuurhistorische, waterstaatkundige en situationele waarde als voorbeeld van een in hoofdvorm nog goed herkenbare poldermolen die een interessante ontwikkeling heeft doorgemaakt wegens diverse veranderingen in technisch en functioneel opzicht, karakteristiek gelegen aan de westelijke ringdijk van de polder. Vermeldenswaardig is daarnaast dat de molen voor de Tweede Wereldoorlog nog een tijd heeft gediend als punt van samenkomst voor kunstenaars van de Amsterdamse School.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument